

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489 sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDÓSNOK.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet em 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Elszomorító látvány.

Irta: **Kossuth Ferenc.**

Valóban elszomorító, hogy a magyar képviselőháznak különben egyérenként jó magyar emberekből álló többsége most már az erőszakhoz készül nyulni. Ez az erőszak arra irányozód-nék, hogy letörje a kisebbség erőfeszítését, melynek célja a legnagyobb ellen-zéki párt részéről kifejezetten és beval-lottan az volt, hogy az országot fenye-gető nagy terhek csökkentessenek, a létező közjogon ejtett sérelmek a tör-vényjavaslatból kiküszöböltessenek és rég megígért jogérvényesülések nem-zeti irányban megvalósíttassanak.

A másik függetlenségi pártnak az a követelése, hogy a választói jog re-formja előzze meg a véderőreformot, négy évig volt az egész koalíciónak olyan programja, melyet a koalíciós kor-mány megalakulásakor a király nem-csak helyeselt, de feltétlenül is tűzött ki.

E tényt csak azért említem meg újból, mert rá akarok mutatni arra, hogy ami négy évig királyi program volt, azt valóban nem lehet most fel-forgató programnak nevezni, elte-kintve a részletektől, amik addig, míg a kérdés tényleg nem aktuális, bősé-ge-sen megvitatás tárgyát képezhetik.

Köztudomásu dolog, hogy a mi pártunk világosan kimondta, hogy most a véderőjavaslat lévén tárgyalás alatt, e kérdéssel más kérdést össze nem ve-gyít, de ebben a kérdésben a többi ellen-zéki pártokkal együtt csatasorba áll.

Midőn pedig a képviselőház érde-mes elnökének kezdeményezése folytán, a béke lehetősége felől folytak az eszme-cserék és kiderült, hogy a választói jog kérdésében a két függetlenségi párt zöme, a pártokivüli függetlenségek és amennyire az ismeretes lehet előttünk, a kormánypárt egy jelentékeny részé-nek felfogásai közt megtalálható a kö-zeledés, — a mi hazafiságunk azt su-galta nekünk (és aki másképen tud érezni, dobja ránk az első követ), hogy elő kell mozdítanunk azt, hogy a le-hető béketárgyalások az igen nagy jelentőségű választói jog reformjának kérdésére is kiterjesztessenek. És kér-dem: van-e magyar ember, aki ne tekintette volna szerencsének, ha e kér-désben is létrejöhetett volna a pártok zömei közt a megegyezés?!

A kormány magatartása alaposan felrázott minket abból, ami hazafias álmódózásnak bizonyult és visszaveze-tett a valóság terére, amelyen a maga meztelenségében az látjuk, hogy az ellenzék erős ellentállását a mostani kormány nem szándékozik felhasználni — ahogy ezt néhányszor a volt szabad-elvű párti kormányok tették — arra, hogy erre az ellentállásra utalva, enge-dékenységet sürgessen felsőbb helyen az ország javára.

Most a többségi akarat elmélete s ebből kifolyólag ennek az akaratnak szentsége képezi a bevallottan megvé-

dendő végcélt, a valóságban azonban ez egy felsőbb parancs és egy elvállalt feladat alkotmányos köpönyege és sem-mi más. Hiszen jól tudjuk, hogy a több-ség tagjai közt kevés ember van olyan, aki ne örülne annak, ha a nemzet terhe csökkentetnék, a közjogi sérelmek ki-küszöböltetnének és legalább a kilences bizottság követelményei végre teljesül-nének.

Egyénileg elemezve, ilyennek lát-ható a többségi akarat. Hivatalosan kiszinezve pedig olyan, hogy az ellen-zékekkel még csak szóba sem lehet állni az említett célok elérhetése érdekében.

A kormánynak és pártjának készü-lődése arra, hogy az ellenzékkel, ha le nem rakja fegyverét, letörje — nagyon rosszul megválasztott percben kezdődik. Ausztriában latens kormányválság van. Éppen most mondott le a Gautsch-kormány és lépett helyébe a Stürgkh-kormány. A Gautsch-kormány által elő-terjesztett törvényjavaslatok közt csak-nem utolsó helyen volt a véderőreform. Előtte annyi tárgy állt, hogy ezekbe több kormány belebukása valószínű volt s az első bukás ime már be is következett. Gautsch rövid és eredmény-telen próbálkozásáért gyémánt-eső hul-lott az ő Szent István-rendjéhez — ami szinte az idők jele.

A Gautsch kormány alatt tehát már igen bizonytalan volt az, hogy va-mikor a távol jövőben mikor kerülhet sor az osztrák Reichsrathban a véderő-reform tárgyalására. Most pedig a Stürgkh-kormány az ő programjában még meg sem említette a véderő-reformot, valószínűleg azért, mert Stürgkh komoly férfiú, aki nem akart előre is beszélni olyanról, amiről fo-galma sem lehet, hogy mikor kerülhet rá a sor.

Erről persze még kevésbé lehet fogalma Khuen grófnak és legkevésbé a magyar többségnek. Hanem azért e többség akaratának nevében utasi-totta vissza a kormány azt, hogy rendes parlamenti tárgyalás keretében vétessék elő a költségvetés és adassanak meg az ország rendes háztartásának kellékei, a kormánynak pedig legveszélyesebb meg-szavazott költségvetése. Mi fog történni ezek után, ha majd Magyarországon megszavaztatik a véderőjavaslat úgy, ahogy azt beterjesztették, jó későre azután pedig módosítja majd a bécsi birodalmi gyűlés?

Most az a kormány, amely tár-gyalni sem akart a békéről, azzal inger-kedik, hogy csak akkor nem fog erő-szakoskodni, ha az ellenzék lemond a parlamenti ellentállás kivételes esz-közéről. Valóban furcsa lenne, ha ugyis erőszakoskodnék, ha az ellenzék rendes parlamenti tárgyalások keretén belül maradna. A hangoztatott feltétel tehát ugyancsak naivnak látszik.

Egyébiránt a kormány részéről terjesztett híresztelésekben a kormány nem igen látszik figyelembe venni a

létező helyzetet. Mert igen jól tudja, hogy az ellenzéken vannak tekintélyes számmal olyanok, akik a technikai ob-strukciót elvileg elítélik; de azt is tudja, hogy még többen vannak olyanok, akik ezt a fegyvert kivételes parlamenti hely-zetben jogosultnak tartják és ezzel most minden körülmények közt élni is kíván-nak

Már sokszor megpróbálta a kor-mány, hogy az ellenzék tagjait e nézet-elterés körül egymással összeveszítse. Ámde ez eddig nem sikerült és ezután sem fog sikerülni, mert midőn igen nagy nemzeti érdek védelmezéséről van szó, az elnéletek feletti viták az ellen-zéken háttérbe szorulnak.

Természetes az, hogy aki semmi körülmények közt sem helyesli a techni-kai obstrukciót, az nem vesz részt benne. De azt kívánni, hogy az ilyen ellenzéki férfiú segítsen legyűrni azok-nak a küzdelmét, akik az ő fegyvereinél élesebbekkel küzdenek, még pedig ugyanazért a célért, vagyis a szőnyegen levő terhes és sérelmes véderőjavaslat ellen: valóban képtelenség.

Nemcsak az ellenzéknek, hanem a kormánypártnak is érdeke, hogy az elnöki széken olyan férfi legyen, aki az egész ház bizalmát bírja. Ennek az ellenkezője elég lenne a világ bármely parlamentjében a rend megzavarására. Nagyon tapintatlan fenyegetés tehát az, hogy egy közbizalmat élvező elnö-köt lemondásra készítenek s egy erő-szakossal cserélik fel.

Letartóztatták az „ágy-rajáró“ vezérigazgatót.

**Elfogató parancs
Katonai Béla ellen.**

A budapesti törvényszék vizsgálóbírája elfogatóparancsot adott ki Katonai Béla szö-vetkezeti igazgató ellen, a ki több rendbeli csalás büntetnének elkövetése után megszö-kött. Katonai Béla, mint azt megírtuk, Székely-udvarhelyen Első Székely Házipari Szövet-kezet címén névleges szövetkezetet alapított. Ő lett a szövetkezet igazgatója és felesége a szövetkezet egyetlen igazgatósági tagja Katonai Ötszázdarab, neje pedig száz darab részjegyet jegyzett és egyetlen fillért sem fizettek be a szövetkezetekbe. Később egy megyei díjnak is egyzett tíz darab rész-jegyet, de szintén nem fizetett. Katonai köz-gyűléseket tartott és fölhatalmaztatta magát, pénzkültetésére és pénz fölvételére. Bevezette a Szövetkezetet Székelyudvarhelyen, hozzá-fogott a szövetkezeti tagok toborzásához. Előkelő neveket vett be a szervezőbizottság névsorába ezek tudta és beleegyezése nélkül. Megkörnyezte a vármegyei alispánt és tan-felügyelőt, a község előjáróságát és tanítóit és mint a szegény nép megmentője jelent meg a falvakban, s nyolcezer szövetkezeti tagot gyűjtött a legszegényebb nép köréből, költőgépet ígérve a népnek. A beírás díjait, körülbelül 16'000 koronát elsikkasztotta. A részjegyekre történt befizetések meghaladták

a 111'000 koronát. Katonai mindezeket az összegeket a saját céljaira használta föl. Két év alatt több mint harminc vármegye területét csalta végig. 1910. novemberében megalapította Székelyudvarhelyen a Központi háziipari szövetkezetet budapesti székhellyel. A céget budapesten a cégbirósággal be is jegyeztette. Katonai volt a vezérigazgató, egyetlen igazgatósági tag a neje és ezenkívül egy tisztviselője volt. Hónapos szobában volt az irodájuk, ott voltak az alakuló közgyűlések. A szervezőbizottságba fölvette Katonai az összes főispánokat, alispánokat, tanfelügyelőket, ezeknek tudta és beleegyezése nélkül. Ügynököket vett föl és megkezdte a tagok gyűjtését az alföldön is. A részjegy husz korona és négy korona volt a beiratás. A községi tagokat kinevezte a szövetkezet külügyi igazgatójának és négy korona beirási díjból 80 fillért juttatott ezeknek. Az ügynököknek két koronát és magának 1 korona 20 fillért utalványozott ki. Kötötanfolyam felállítását is ígerte. Kötőgépekre előleget vett föl a megrendelőktől, azokat a gyárosnál megrendelte, de csak azért, hogy a gyárostól 30 százalék jutalékot fizetessen ki magának.

Nyilatkozik a vezérigazgató.

Katonai Béla fenti bűncselekményeit tetézte meg azzal, hogy Budapestről — neszét véve a letartóztatásnak, — megszökött Székelyudvarhelyre, és itt, hogy a közvélemény előtt tisztázza magát, az „Udvarhelyi Híradó“ mult vasárnapi számában egy nyilatkozatot tett közzé. Ebben a nyilatkozatban kigondolhatatlan vakmerőséggel, a rágalmak és piszkolódások egész sorozatával más ártatlan embert is bele akart keverni bűnös manipulációiba. Különböző nyilatkozatával lapunk más helyén részletesebben foglalkozunk. Nevezett nyilatkozata alig látott napvilágot, máris jött az elfogatási parancs és Katonai urat Kossuth utcai lakásán a helybeli rendőrség letartóztatta és a kir. ügyészségnek nyomban átadta.

A vezérigazgató letartóztatása.

A budapesti kir. törvényszék vizsgálóbírója, a vizsgálat során beigazolást nyert több rendbeli csalás büntette miatt, elfogatási parancsot adott ki Katonai Béla ellen, s ezzel megkereste a székelyudvarhelyi kir. ügyészséget.

Az elfogatási parancs november hó 5-én érkezett a kir. ügyészséghez, melyet az ügyészség nyomban foganatosított is és Katonai Bélát vasárnap d. e. fél tíz órakor letartóztatta, s két rendőr fedezete mellett az ügyészségi fogházba kísértette. A letartóztatott vezérigazgatót még az nap az esti fél nyolc óras vonattal Budapestre vitték, hol a kir. törvényszék vizsgálóbírója több rendbeli csalás büntette miatt vizsgálati fogságba helyezte.

Dr Sebesi alispán rendelete.

A budapesti főkapitányság, hogy a szélhámosság további folyását megakadályozza, megkereste az ország összes alispánjait, hogy azok kellő módon intézkedjenek, miszerint a szövetkezet képviselői újabb tagokat ne gyűjthessenek és befizetéseket ne eszközöljenek. Ennek alapján Dr Sebesi János alispán az alábbi rendeletet adta ki: „A budapesti főkapitányságnak hozzám küldött értesítése szerint az Eleő Székely Háziipari Országos Szövetkezet vezérigazgatója Kathonay Béla és ügynökei Maurer Károly, továbbá Haazenstab Bálint ellen sikkasztás és hűtlen kezelés címen bűnvádi eljárás van folyamatban. A budapesti főkapitányság azt is közli, hogy említett vállalkozás szélhámosságnál nem egyéb.

Minthogy a jelzett szövetkezet céljaira tagok gyűjtése és üzletrészekre pénzek be-

fizetése most is folyamatban lehet, felhívom kellő módon intézkedjek, hogy a szövetkezet képviselői újabb tagokat ne gyűjthessenek s a már belépett tagok a vásárolt üzletrészekre további befizetéseket ne teljesítsenek, nehogy további károsodások álljanak elő“.

A székelyudvarhelyi tisztviselők memoránduma.

A székelyudvarhelyi összes állami tisztviselők folyó évi nov. ber hó 5-én d. e. 11 órakor a polgári önképzőkör nagytermében gyűlést tartottak a drágasági pótlék kieszközölése tárgyában. A tisztviselők eme mozgalmára Sopronból indult ki, ahonnan az állami és megyei tisztviselők memorándumot intéztek a kormányhoz, amelyben részletesen kifejtik a drágaság okozta tarthatatlan anyagi helyzetüket s kéri, hogy drágasági pótlékkal javítsák helyzetüket.

A gyűlésen a tisztviselők csaknem teljes számban jelentek meg élén Csanády Zsolt járásbíróval, kit egyhangulag elnökké választottak meg. Az elnök megköszönve a bizalmat, jegyzővé ajánlja Pálffy Aladár p. ü. számtisztet, kit szintén egyhangulag elfogadtak. Ezután az elnök részletesen kifejti a gyűlés tulajdonképeni tárgyát, rámutat az okokra, melyek a tisztviselők mozgalmát előidézték. Utána Pálffy Aladár a mai drágaság okozta nehéz megélhetési viszonyok részletes ecsetelése után a következő határozati javaslatot ajánlotta elfogadásra:

„Az állami tisztviselők kara súlyosan érezve azon terheket, melynek az egész országra kiható általános drágaság miatt vállalnia nehezedik és már-már a megélhetést teszi kockázatosná, azon tiszteletteljes kéréssel járul a Nagyméltóságu m. kir. kormány elé, hogy addig is, a míg a státuszrendezés során a tisztviselők fizetése a megélhetési viszonyok figyelembe vételével véglegesen rendeztetik, a szükség nyomasztó napjaiban átmeneti segélynyújtás képpen már 1911. évre visszamenőleg és aztán évről-évre a nős és gyermekkel megáldott tisztviselő, tanár, tanító, diákok és szolgáltnak 25—30 százalék a nősöknek, 20 százalék és a nőtléneknek 10 százalék drágasági, illetve családi pótlékot engedélyezzen és azt folyó évre haladéktalanul utalványozza. A tisztviselői és özvegyi nyugdíj, valamint a nevelési pótlék kérdését visszamenőleg rendezze és a vasárnapi munkaszünetet az összes állami tisztviselőknek rendelje el.“

Az indítványt a gyűlés egyhangulag elfogadta. Ezután elhatározták „Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének Székelyudvarhelyi köre“ megalapítását és az előmunkálatok elkészítésére Deák Lajos j. bíró elnöke alatt Bokor György, Pálffy Aladár, Kelen János és Puskás Lajos tisztviselők-ből álló bizottságot küldték ki azzal a kötelezettséggel, hogy a szükséges javaslatokat még ez év folyamán összehívandó tisztviselői gyűlés elé terjesszék, mikor is a kör véglegesen megalakul. Végül Bokor György p. ü. számellenőr indítványára kimondotta a gyűlés, hogy az országos nagygyűlésen a tisztviselői kar képviselteti magát Gyarmathy Ferenc törvényszéki bíró és Pálffy Aladár pénzügyi számtiszt által.

Régi levelekből.

XIV.

Tekintettel arra, hogy egyes székely gazdáknak a leveles ládájából fölkerült régi iratok tanúsítása szerint, abban az időben egy pár igás ökörnek a piaci ára 15—18 magyar forint volt, egy primipilus székely lovának, a melyen karddal és koplyával táborba szállott, 7—8 magyar forint nem csekély összeget képviselhetett a kövárhoz tartozó birtokok évi jövedelme, mert az 1650.

évi összeírás szerint a „kövárhoz tartozó controversia nélkül való fiscalis jóságok“ ezek:

Magyar Berkész, Kovács, Somkuth, Remete, Dragumerfalva, Berencze, Kölcse, Nagy Nyires, Kiss Joder (deserta), Fejérszék, Somkut, Alsó fentős, Pusztá fentős, Szappanpataka, Koleser, Törökfalva, Csolt, Gauza, Varajsa, Berkeszpusztá, Bulácsa, Kiss Bun, Kucsolát, Kozla, Kis Nyires, Tehenpataka, Nagy Ilonda, Restocz, Pretuka, Szász, Zetimény, Kis Berz, Fringfalva, Romanfalva, Csugasztra, Gropa, Loos mező, Kis magura, Bozonta, Szakállfalva, Karultya, Gozbonacfalva, Kovács Kapolnak, Gyertyános, Drága Vilma, Hagymás Lapos, Körtvélyes, Kötelesmező, Lukácsfalva, Piranyatfalva, Duncsáfalva, Szapatura, Sztrizen, Csernafa, Csokmány, Rehkapolnok, Lacska, Fanács, Brettfalva, Kis Körtvélyes, Szurdok Kapolnok, Monostor Kapolnok, Gyökerez, Darfalva, Magasfalva, Nagy Bozonta, Szászár, Költő, Katalinfalva, Nagy Bun, Hosszufalu, Piranyosmező, Pónicsa, Fercz, Purkarecz, Dióspatak, Makfalva, Pribékfalva, Pirosfalva, Csula, Hudegkut, Havzila, Körtvélyrév, Toplica, Csokotest, Litka, Szerincze, Tölgyes, Nagy Jodéz, Ilondapataka, Felső fentes, Nagy Bezó, Felső Misztotfalva, tehát 93 falu.

A Tököl uradalmakat, folytatja Teleki, mind eladtak, nem csak azokat, a melyeket a fiscusnak foglaltak le, de sem a birtokokból, sem azok árából nekünk semmit sem adtak, dacára ő feisége ígéretének. Megelégszünk, ha a kamara birtokában levő azon uradalmakból kárpótlásul nekünk átengednek egyet azon jogon, amelyen Tököl birta.

Lipese vára ugyan annyit nem érne, hanem azért kérem azt a hozzá tartozó uradalmakkal együtt. Az egyenleget kitenne az, ha a királyi jog fönn tartása mellett örökös joggal ránk íratnék azon kikötés mellett, hogy ha valakinek azon uradalomhoz valamelyes joga lenne, tartozik nekünk pénzünket visszafizetni, s a örökösödési jog a miénk legyen. Háborzatás ellen, úgy Lipcsében, mint Kövárban, a kamara vállalon kötelezettséget.

Gagyai Samu.

HIREK.

Székelyudvarhely, nov. 8.

Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy a koresmárosok a képviselő választásokat nem szívesen várják;

mondják, hogy a városi takarékpénztár szabályait a moly nem kezdte rágni;

mondják, hogy vasárnap városunkban a gyűlések napja nem volt;

mondják, hogy a drágaság enyhítésére vezérferfiaink szövetkezni fognak;

mondják, hogy a szélhámosság nálunk meleg otthonra nem talál;

mondják, hogy az a bizonyos „ágyrajáró“ vezérigazgató, „feketelelkű“ nyilatkozatával magát tisztára mosta;

mondják, hogy a szélhámosság vezérigazgató, a szövetkezeti igazgatósági gyűlések székhelyét az eddigi hónapos szobából a budapesti ügyészségi fogház egyik magánzárkájában nem tette át.

mondják, hogy némelyek a szalonnás káposztát nem tartják jobbnak a becsületnél;

mondják, hogy a városnál a vasárnapi hivatalos munka nem csak az írások és diákokok némelyikét illeti;

mondják, hogy a tóutca környékére különösen díjazott ellenzéki seprő mungógépet nem rendszerezettek.

E hírek valódiságáért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

— **Az igazság érdekében.** Kedves ellen-segeink örömmel fogadhatták egy olyan alak, nyilatkozatát közzététel véget, akinek — a budapesti államrendőrség megállapítása sze-rint — négy év óta üzött számtalan vissza-élése, szövetkezeti makhinációja: „nem egyéb szélhámosaságnál”. Mivel ez az alak szemenszedett rágalmakkal akarja közel kétvázados itteni becsületet multunkat — különböző aljas érdekekből — kétségessé tenni. Hazudozni annak, aki életében igazat soha nem mondott, igen könnyű lehet. De azért, ha valaki mást támad, azzal még saját hibáinak tömegét ki nem mentheti és a büntető igazságszolgálatás kezét el nem kerülheti. Ellenségeink régtől fogva ássák alá a vermet. Ujabban azt szeretnék, hogy mi egy olyan alakkal, kinek vesztetni valója már amugy sincs, hajba kapjunk és ők a háttérben — Lucifer szerepéhez híven — kárörvendezve kacagja-nak. Hát mi ezt a szívességet nem tesszük még nekik. A félrevezetni szándékozott köz-szég tájékoztatására sincs szükség, mert hiszen a „Székely Udvarhely” törhetetlen függetlenségi nyílt és egyenes irányát, vala-mint ennek keretében ami szerény működésünket mindenki látja, tudja, s ebből kifolyó-lag önként következik, hogy az igazság hol, melyik oldalon van. Különb a nyilatkozó szélhámos alakot, ki saját bűnös tetteit másra szeretné áthárítani, épen a nyilatkozat meg-jelenése napján letartóztatták a most mivel nevezett a bíróság előtt kell hogy számoljon teteivel, a nyilatkozatban foglaltakra nézve vitába sem bocsátkozhatunk, különben is ne-vezett szélhámosaságait a nagyközönség any-nyira ismeri, hogy minden további kommentár teljesen felesleges. A nyilatkozatot szóra sem méltattuk volna, ha közzé tételéből nem látszanék ki kedves lapársunk azon állandó igyekezete, hogy ott akarjon ránk ütni, ahol éppen fitó szerszám kerül a kezébe. Ezt bi-zonyítja a napnál világosabban az, hogy bár az összes fővárosi lapok Katonai működését nap nap után leleplezték, s szélhámosaságai-val már hetek óta állandóan foglalkoznak, ekkor akad egy vidéki „lapocska” mely mindezekből tudhatná a nyilatkozat állításai-nak valótlanosságát, annak közzétételét lehe-tővé teszi. Babér ez is, legyen boldog lapár-sunk vele, s tegye legföltettebb kincsei közé.

— **Szent Imre herceg emlékezete.** A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium tanári kara és ifjusága november hó 12-én d. e. 10 órakor Szent Imre herceg, a ma-gyar ifjuság védőszentjének emlékére a fő-gimnázium tornacsarnokában nyilvános ün-nepet rendez. Az ünnepélyt a plebánia temp-lomában tartandó szentmise előzi meg.

— **Ujencsallításra kötelezettek figyel-mebe.** A városi tanács felhívja mindazokat, kik életüknek 21—23 évét betöltötték, akik tehát I—III-ik korosztályban az 1912. évi ujencsallításra kötelezettek, hogy összeírás végett a városi katonai ügyosztálynál f. évi november havában jelentkezzenek. Felhívja a papnövéndékeket, tanítók és tanítóképző intézetek növendékeit és a családfenntartókat hogy kérvényeiket legkésőbb a fősorozás nap-ján tartoznak beadni. Azon helyi illetőségű állításkötelesek, kik a városi sorozó járason kívül tartózkodnak és ott is akarnak kötele-zettségeiknek eleget tenni, eziránti kérésüket a jelentkezés alkalmával tartoznak benyuj-tani. A kik távollét, vagy betegség miatt aka-dályozva vannak a megjelenésben, a beje-lentést meghatalmazottjaik is megtehetik. Mindazok, kik a jelentkezést anélkül, hogy legyőzhetlen akadályok hátráltatták volna, elmulasztják, 10 koronától 300 koronáig bünt-tetnek.

— **Műkedvelői előadás.** A főreáliskola tanuló ifjusága bec. hó 2-ikán a „Budapest”-szálloda színháztermében nagyszabású táncal-egyenlőtől műkedvelői előadást tart, a melyre a meghívokat a napokban fogja szétküldeni az estély rendező bizottsága.

— **Ujmódi zálogtárgy.** Marosvásárhelyen most már nem csak a raboknak lehet örömi az új fogház építéseért, hanem a háztu-lajdonosoknak is, akiknek egy újabb lakbér fedezeti zálogtárgy biztosítja a bérkövetelés-üket. Amint jelentik: Tóth István ház-tulajdonos ugyanis eredeti s eddig senki által nem követelt módszerrel kívánta bizto-sítani házberkövetelését. A nálla lakott öz-v. Málnássy Józseftől elvette hathetes csecse-mőjét, mert az özvegy lakbér fizetés helyett tőle halasztást kért, s kijelentette, hogy a csecsemőt mindaddig magánál tartja amíg Málnássy tartozását kinem egyenlíti. A Tóth ötletes eljárását azonban a szomszédok nem igen helyeselték, hanem a gyermekért kö-nyörgő anyának siránkozására, megtámadták Tóthot és ezt a megbilincseléstől csak a rend-őrség közbelépése mentette meg.

— **Mikes János gróf főesperes plebános** püspökké való kinevezése már csak idő kér-dése. Az apostoli Szentszék hozzájárult a kormány amaz előterjesztéséhez, hogy az István Vilmos halálával megüresedett szom-bathelyi püspökség Mikes János gróf főesper-es plebánossal töltesse be. Az apostoli Szentszék a hozzájárulását a külügyminisz-terium útján már eljuttatta az illetékes fó-rumhoz.

— **A kath. naggyűlés.** A nov. 12, 13 és 14-ik napjain Budapesten tartandó kath. naggyűlésen, mint értesülünk Mikes János gróf főesperes plebános és Szemlér Ferenc főgimn. tanár is részt fognak venni, kik nov. 13 án d. u. 5 órakor a székes fővárosi Vi-gadó termeiben fognak beszédet tartani. Ugyanekkor beszédet tart még Apponyi Albert gróf Ghillány Imre báró is.

— **Katonai előléptetés.** A novembri előléptetések során a 82-ik ezred székely-udvarhelyi helyőrségénél Nagel Vilmos zászlóost hadnaggyá léptették elő. A rokon-szénves, általános szeretetben álló tisztet, tár-sadalmi köreinkből is, sokan üdvözölték jól megérdemelt előléptetés alkalmából.

— **Olcsó és szép kiadású róm. kath. imakönyvek** színes képekkel díszítve, a győri és pécsi egyházmegyei hatóság engedélyezé-sével, gyönyörű választékban kaphatók Be-tegh Pál könyv-, zenemű-, papíros-, író- és rajzszerűletében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt. Angyal kenyer, Igazi égi manna, Mária virágos kertje, A szerelem szent szövetsége, Vezércsillag stb. A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kötésig, minden izlésnek megfelelő imakönyvek érkeztek. Ajánljuk a főt. papság és a jóindulatu hívek figyelmébe. Alkalmi és ünnepi ajándéknak egy szép kötésű imakönyv a legkedvesebb emlék.

— **Drágul a sör.** A fővárosi sörgyárak összes gyártmányaik árát felemelték. A hordó sör hektóliterét 2 korona 40 fillérrel, a pa-lacksör árát 2 fillérrel emelték fel. Drágább lett már minden, drágább a cukor, drágább a hús, drágább a dohány s most drágább lett a sör. A fogyasztó közönség tehát egy újabb megterhelés előtt áll.

— **Asztalos műhelyáthelyezés.** Bogyor Gábor előnyösen ismert, pontos és lelkiismeretesen dolgozó asztalos polgártársunk mű-helyét a Kossuth-utcaból Rózsa-utca 10. sz. alá helyezte át. Midőn ezt a közönség szíves tudomására hozza, kéri nagybecsű további pártolását.

Szerkesztői üzenetek.

G. S. Szováta. Küldött eikke lapunk térszűke miatt kimaradt. Alkalmom adtán hozni fogjuk. A kért kéziratokra vonatkozólag intézkedünk, hogy mielőbb kézhez kaphassa.

B. D. Budapest. Szíves sorait köszönjük. Jövő számunkban leadjuk.

B. J. Helyt. A határozatban a nyugdíjasok is szerepelnek, teljesen fölösleges tehát azzal külön fog-lalkozni.

Kiadja: Betegh Pál könyvnyomdája

Székelyudvarhelyt.

— **A tudóvész pusztítása hazánkban.** A belügyminiszter jelentése szerint 1909-ben a magyar birodalomban tudóvészben elhalt 75-954 egyén. Magyarországon 64-807 Bu-dapest székesfővárosban 1911. március ha-vában tudógümőkörben elhalt 345 egyén. A magyar birodalomban 1911. február havában gümőkörben elhalt 8194 egyén.

Méhészet.

(Beszámoló.)

A nyár elmúlt, esendes lett a méhes, egy méhészeti évünk ismét befejeződött. Számta-lan a méhészek panasza, hogy méhészetiük nem jövedelmezett, s a mi még föbb, méheik is nagyon silányan lettek betelelve. Az ilyen és ehhez hasonló esetek kezdő méhészeknek igen nagy aggodalmat okoznak s ez által a méhészkedés iránti buzgalomuk és munkaked-vük hanyatlásba esik, s ha nem is hagynak fel egészen a méhészkedéssel, de nem igye-keznek méhészek lenni, hanem csak méh-tartók. Ha van is kivétel, de még most is igen nagy számban vannak olyan méhészek, a kik csak kivételesen ötödik vagy hatodik évben kapnak egy kevés mézet, a többi évek-ben még csak annyi mézhez sem jutnak a mellyel saját házi szükségleteiket kielégíthet-nék.

Ha már csakugyan így állana a méhész-ke-dés dolga, n m volna érdemes a méhé-szettel foglalkozni s kár volna a méhészetre időt és pénzt pazarolni; viszont az a sok kutatás és tanulmányozás, a mióta az embe-riség a méhészeti tudománnyal foglalkozik s már halomra gyűlt adatok vannak a méhé-szeti tudomány fejlesztéséről, mind ezek az előbbi esetben teljesen érvénytelen és okné-lküli munka és fáradság lett volna.

Nagyon sokan lázas buzgalommal kez-denek méhészkedni s ha tervük nem sikerül, illetve azonnal nem válik be, már a helyett, hogy újabb erőt merítenének a további fej-lesztésre e helyett még hallani sem akarnak a méhészetről.

A folyó 1911-ik évet, alán én is mond-hatom, hogy az általam ismert ez ideig a legszorosabb méhészeti évek sorába tartozik. Én azonban most is megvagyok elégedve méhészetem jövedelmével s nem csak, hogy megvagyok elégedve, hanem állítom is, hogy nincsen hasznosabb és jövedelmezőbb gazdasági ágazat, mint a méhész. Ezen állításom bebizonyítására röviden beszámolok ez évi méhészetem jövedelméről az alábbiak-ban. A folyó 1911-ik évben termeltem 13 métermázsa pergetett mézet, a melyet érté-kesítettem 1820 koronáért, kiépítettem 500 drb mülépet, a melynek értéke 200 korona. A rajok kiépítettek 1000 drb keretet, értéke 400 korona. Az összes évi jövedelem 2420 korona.

Pergetéskor segéd munkásnak kiadtam 15 koronát, kiadásom csak ennyi volt. Azt hi-szem ezen kimutatásom alapján bátran állít-hatom, hogy érdemes a méhészettel foglal-kozni. Székelyzsombor 1911. nov. 5.

Ambrus András.
méhész.

M-i-i-i-t? — Papa megengedte! Hisz' va-lódi Jacobi-féle Antinicotin cigarettá hű-velyek fadobozban!



Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi

TALÁLÓS O O O O O O KÉRDÉS.

Miért apróhirdetés

az apróhirdetés?

mert néhány

APRÓ sorban minden szükséges és célszerű dolgot lehet hirdetni és így valóban APRÓ pénzbe kerül csak ha az ember

Sz. 2914—1911 tklv.

Hirdetmény.

Lokod község közbirtokosság köz- helyei aranyosítása ügyében az ár- vátfalvi határon levő s a II. rész. 12. sz. tklvben foglalt ingatlanok szabályozása következtében az 1869. évi 2579. I. M. szabályrendelet- hez képest átalakítatnak és ezzel egy- idejűleg az 1886. évi 29. t. c. 1889. évi 38. t. c. és az 1892. évi 16. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulaj- donjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi 29. t. c. cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyes- bitésével kapcsolatosan fogantatit. E célból az átalakítási elő- munkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás Lokod községben 1911. évi de- cember hó 4. napján fog kezdődni.

Felhívtnak az összes érdekeltek hogy a hitelesítési tárgyaláson sze- mélyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen nemalanni észrevetelei- ket annál bizonyossabban adják elő mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után a téves bevezetés- ből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Mindazok kik a tklvben előfor- duló bejegyzésekre nézve okadatolt e öterjesztést kívánnak tenni; a ki- küldött bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama- alatt jelenjenek meg és előterjesz- téseiket igazoló esetleges okirataikat mutassák fel.

Mindazok kik valamely ingatlano- hoz tulajdonjogot tartanak tkvi be- kebelezésre alkalmas okirataik n- ncsenek, hogy az átírásra az 1886. évi 29. t. c. 15. §-a és 18. §-a, 1892. évi 38. t. c. 5. §-a, 6. §-a és 9. §-a értelme- ben szükséges adatokat megszerezni parkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják vagy o- la hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejötté- a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezése en- gedélyét nyilvánítsa; mert különben ez uton jogaikat nem érvényesíth- tik és a bélyeg és illeték elerget- dési kedvezménytől esznek.

mindentéle állást
kínál vagy keres,
mindentéle terményt

kínál vagy keres,
lakást

kínál vagy keres,

Továbbá mindazok kiknek tény- leg már megszűnt követelésekre vo- nalkozó zálogjog, vagy megezünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg be- jegyezve ugyancsak az ily bejegy- zésekkel terhelt ingatlanok tulajdo- nosa, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek, meg mert ellenesetben a bélyeg mentes- ség keezményétől esznek.

A királyi törvényszék, mint telek- könyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1911. évi okt. hó 27-én.

Gyarmathy Ferenc s. k.

kir. tvszéki bíró,

A kiadmány hitelül.

DÓSAkir. tklv vezető.

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők
Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás ter- mészetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palac- kokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borek.

Síremlékek és lépcsőkövek
Székelyudvarhelyt,

Kossuth-utca 52-ik szám alatt

Imreh Márton kőfaragómester
üzletében kap- hatók a legutányosabban. Elvállal egyéb építéshez való munkát is. Erősségért és tartósságért jótállást vállal.

B O R!

Fernengel Gyula székely- udvarhelyi bornagykeres- kedőnél

a legjobb minőségben, nagy válasz- tekben és legelőnyösebb árak mel- lett nagyban és kicsinyben kapható. A kedvező szüreti kilátásokra való tekintetből ármérséklés.

mindentéle butort

kínál vagy keres,

mindentéle ipari cikket

kínál vagy keres,

a legkülönbözőbb

apróbb dolgokat

kínálja vagy keresi,

mely csak APRÓ költséget bir el
Olvasóközönségünk ezer meg ezer esetben hálásan emlékezik meg arról, hogy az apróhirdetések fényes si-

Hirdetés az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs forgalom! HIRDESEN tehát a Székely-Udvarhelyben.



Udvarhelyvármegy Nemes Csa- ládjai. Szerkesztette: Pálmay József
Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható; Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállí- tott, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses család- történeti adatokat tartalmaz

A Talmud magyarul

Egyre halljuk a Talmud-morált, Tal- mud-erkölcsöket emlegetni, bár a leg- több ember ismeri a Talmudot, nem ismeri éppen azokat a részeket, amelyek a keresztény világot érdeklik s melyek- ket saját jól felfogott érdekeinek meg- óvása céljából ismernie kellene.

A Talmud a zsidó rabbiképzők tan- anyaga, ez az ő theológiájuk. Nincs az a pikáns pornographia, nincs az a rém- regény, ami ennél érdekesebb lenne.

A Talmud kivonatos, de szöszterinti fordításban most, jelenik meg 320 kvart- oldalon. Ára 10 korona. Népies kiadás 2 K, 2 drb 3 K, 3 drb 4 korona.

Megrendelhető:

„A Kereszt” kiadóhivatalában
Budapest, III. Nád-utca 1. szám.

Csomagópapír kilószámra kapható a lap kiadóhivatalában Kossuth-u. 31. sz.

Apróhirdetést

kell feladni a

„Székely-Udvarhely”-ben.

**Apró a hirdetés,
apró a költség!**

kerrel segítik elő a kínálat és kereslet nagyarányu forgalmát. Azért ne tessék habozni s a mikor csak a legesekélyeb szük- ség diktálja:



Bélyegzők és pe- csetnyomók min- dentéle kivitelben gyári áron pontosan hibátlan szövegezés- sel kaphatók „Szé- kely-Udvarhely” ki- adóhivatalában (Be- tegh Pál könyv- és papirkereskedésé- ben) Székelyudvar- helyt. Vidéki megien

deléseket az ország bármely részébe gyor- san teljesít.

Arany, Ezüst, Vas, Bronz, Porcellán és **Régiségeket** megbiza- Fa tásból azonnal megvásárol, esetleg értékel vagy utasítást ad.

Hagyatéki árveréseken

mint vevő résztvevő. Arany, briliáns éksze- reket, ezüst tárgyakat (tört állapotban is) bár- milyen összegre vásárol

Dietrich Gyula ötvös- mester.

Kolozsvári.

Levelezni megkérdezésre azonnal vá- laszol.

Székelyudvarhely: Dietrich

31. sz. 32. sz. 33. sz.

1848

eredeti francia angol, és amerikai toalett- modelt közöl a BU- DAPESTI BAZAR egy evfolyamá- ban. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingen mutatványsszá- mot küld a „BUDAPESTI BAZAR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross u. 22. (Budapesti Bazar-ház.)



Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darab- káján rajta van a „Réthy” név.

1 doboz ára 60 fill. Mindonütt kapható

Csak RÉTHY-félet fogad- janak el!

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult küszvényénél, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be- vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony”-védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerészénél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Aranyoroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Névjegyek Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint **gyász- jelentések**

ugyancsak mindentéle könyvnyomdai és könyvkötői mun- kálatok izléses ki- vitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál

villamos tűzre berendezett könyvnyomató és könyv- kötő-intézetében Székely- udvarhelyt, Kossuth-utca sz. 31. alatt.

Peteg Pál villammos motoros könyvnyomató-intézetéből Székelyudvarhelyt